

kansli@arkitekt.se
08-505 577 00

www.arkitekt.se

Stockholm 2022-02-09

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se,
i.e.remissvar@regeringskansliet.se
katarina.handel@regeringskansliet.se
Diarienummer 2021/03358

Yttrande över remiss av förslag till revidering av EU-direktivet om byggnaders energiprestanda

Sveriges Arkitekter är fack- och branschorganisationen för alla Sveriges arkitekter, inredningsarkitekter, landskapsarkitekter och planeringsarkitekter. Förbundet har cirka 14.000 medlemmar och ansluter cirka 90 procent av alla yrkesverksamma arkitekter i Sverige.

Sveriges Arkitekter yttrar sig härmed över förslag till revidering av EU-direktivet om byggnaders energiprestanda (förslaget). Vi är mycket positiva till kommissionens ambition att minska koldioxidutsläppen men ser – utöver subsidiaritetsprincipiella betänkligheter och att våra nationella förhållanden avviker från den generella problembild som anges – två grundläggande problem med förslagets utformning.

För det första, trots ambitionen att uppnå byggnader med nollutsläpp så omfattar förslaget endast utsläpp från byggnaders användningsfas med sitt fokus på "energy efficiency first" och zero-emission buildings och förvånande nog inte de koldioxidutsläpp som det föreslagna renoveringskravet genererar. Att ta bort befintliga material – som i praktiken tyvärr nästan alltid blir avfall i stället för resurs – och sedan producera, transportera och montera nya material innebär en energi- och resursåtgång som måste livscykelberäknas. Även energieffektiviseringsåtgärder måste naturligtvis resurseffektiviseras och utsläppsminimeras samt genomföras först efter avvägning mot användningsfasens energibesparingar utifrån en koldioxidbudget. Energirenoveringar enligt förslaget skulle generera nya utsläpp från enorma mängder byggmaterial och rivningsavfall. Det finns vaga skrivningar i artikel 7 om vikten av att beakta hela livscykeln, men de är inte tillräckliga och borde utgöra en nödvändig förutsättning. Det cirkulära perspektivet och livscykelperspektivet får helt enkelt inte saknas i de förslag till renoveringsreformer med klimatambitioner som tas fram idag. Vi har varken råd eller tid att göra om dem så insatserna måste vara mer träffsäkra och utformade för att undvika suboptimerade lösningar. Det är inte en långsiktig lösning att dra igång så omfattande renoveringar utan att se till resurseffektivitet, cirkularitet och byggnaders livscykel.

För det andra befarar vi att det saknas utrymme för avvägningar kring arkitektur och byggnadskvaliteter i förslaget. Vi ser redan idag hur okänsliga energirenoveringar förvanskar byggnaders uttryck och befarar att förslaget skulle öka risken för att kulturvärden förvanskas och arkitektoniskt uttryck förändras för exempelvis äldre byggnader. Detta ser vi exempel på med

klumpigt utförda tilläggsisoleringar eller fönsterbyten där byggnadens uttryck förändras helt eller förstörs. Det är viktigt att energieffektiviseringsåtgärder utförs med kunskap om byggnadskvaliteter och arkitektur så att arkitektoniska eller kulturhistoriska värden i byggnader bevaras eller utvecklas och inte rationaliseras bort till förmån för kortsiktiga vinningar, okänsliga lösningar eller kvotuppfyllelse. Vi vill i sammanhanget påminna om vår nationella politik för Gestaltad livsmiljö och dess utmärkta ambitioner som skulle behöva tillämpas på detta förslag.

Tobias Olsson
Förbundsdirektör

Margareta Wilhelmsson
Samhällspolitisk chef